

Planering av hanteringen av översvämningsrisker

I denna promemoria beskrivs processen för planeringen av hanteringen av översvämningsrisker på nationell nivå under den tredje planeringsomgången.

Planering av hanteringen av översvämningsrisker

Med hantering av översvämningsrisker avses en åtgärdshelhet som syftar till att bedöma och minska sannolikheten för översvämningar eller de skadliga följderna av översvämningar (Tulvariskityöryhmä, 2009).

Planeringen av hanteringen av översvämningsrisker enligt lagstiftningen om översvämningsrisker som trädde i kraft 2010 består av preliminär bedömning av översvämningsrisker, utarbetande av kartor över översvämningshotade områden och kartor över översvämningsrisker samt planer för hantering av översvämningsrisker (Bild 1). Livskraftscentralerna ansvarar för planeringen av hanteringen av översvämningsrisker i avrinningsområden och kustområden. Riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar är kommunernas uppgift, eftersom sättet på vilket dagvattenöversvämningar uppkommer, konsekvenserna och hanteringsåtgärderna är av lokal karaktär.

I december 2024 fastställdes 18 områden med betydande översvämningsrisk i Finland på basis av Livskraftscentralernas bedömningar (Bild 2). Planer för hantering av översvämningsrisker utarbetas eller uppdateras för alla vattendrag eller kustområden som inkluderar ett område med betydande risk. Hanteringsplanen innehåller målen för hanteringen av översvämningsrisker och de åtgärder som föreslagits för att genomföra målen. I utarbetandet av planen har även målen för vattenvården beaktats. Information som är väsentlig för översvämningsrisker i avrinnings- och kustområden, såsom hydrologi, markanvändning och samhällsstruktur, presenteras i samlad form i planerna.

Regionala översvämningsgrupper för avrinnings- och kustområdena inrättades för att samordna planeringen av hanteringen av översvämningsrisker.

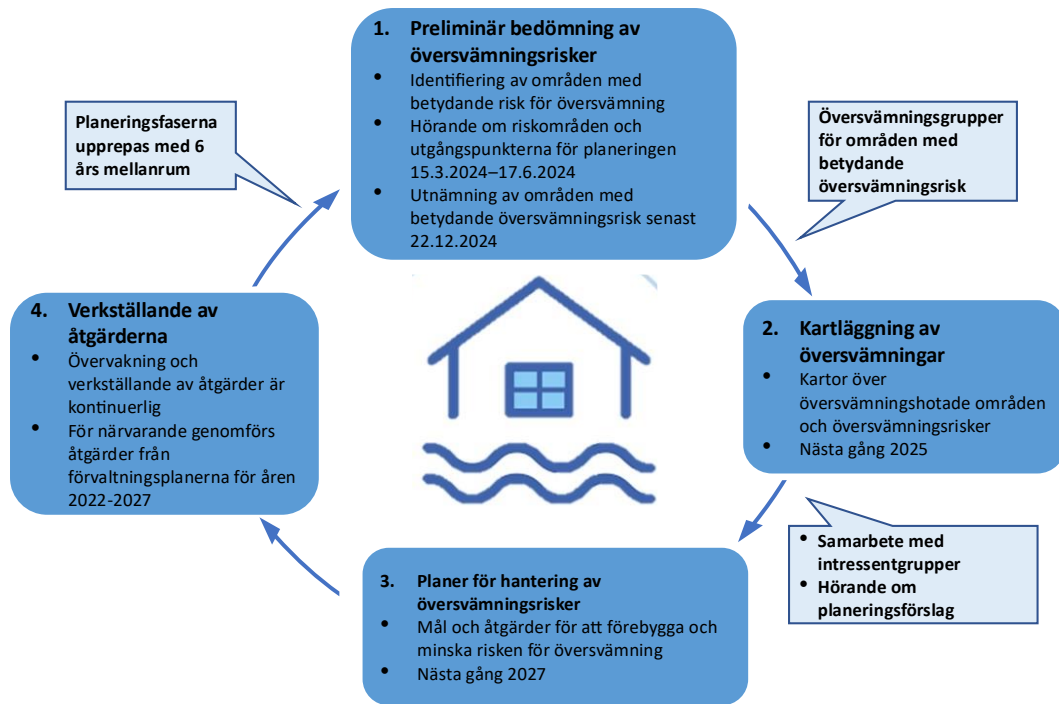

Bild 1. De huvudsakliga faserna i planeringen av hanteringen av översvämningsrisker

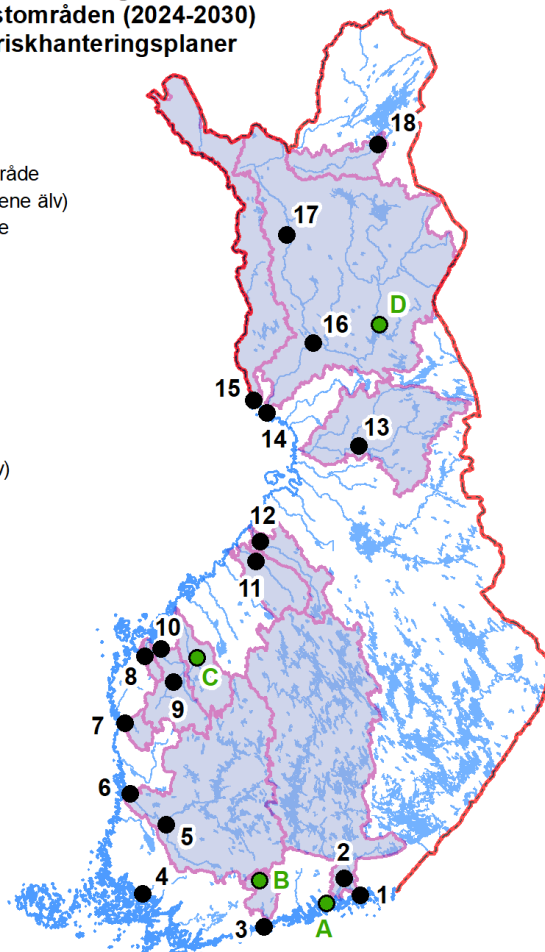
Områden med betydande översvämningsrisk i avrinningsområden och kustområden (2024-2030) och nuvarande områden för riskhanteringsplaner

Områden med betydande översvämningsrisk

- 1 Fredrikshamn och Kotka kustområde
- 2 Kymmene älvs nedre del (Kymmene älv)
- 3 Helsingfors och Esbo kustområde
- 4 Åbo kustområde
- 5 Vittis (Kumo älv)
- 6 Björneborg (Kumo älv)
- 7 Lappfjärd (Lappfjärd's å-Storå)
- 8 Laihela-Toby-Runsor (Laihela å)
- 9 Ilmola-Seinäjäki (Kyro älv)
- 10 Ylistaro-Kvevlax (Kyro älv)
- 11 Alavieska-Ylivieska (Kalajoki älv)
- 12 Pyhäjokis nedre del (Pyhäjoki älv)
- 13 Pudasjärvi tätort (Ijo älv)
- 14 Kemi kustområde
- 15 Torneå (Torne älv - Muonioälv)
- 16 Rovaniemi stad (Kemi älv)
- 17 Kittilä kyrkby (Kemi älv)
- 18 Ivalo tätort (Ivalo älv)

Riskområden som upphävs

- A Lovisa kustområde
- B Riihimäki tätort (Vanda å)
- C Lappo (Lappo å)
- D Kemijärvi stad (Kemi älv)

Lantmäteriverkets Terrängdatabas
Finlands miljöcentrals avrinningsområdesindelning

Bild 2. Områden med betydande översvämningsrisk samt områden för vilka en hanteringsplan har utarbetats

Faserna i planeringen av hanteringen av översvämningsrisker

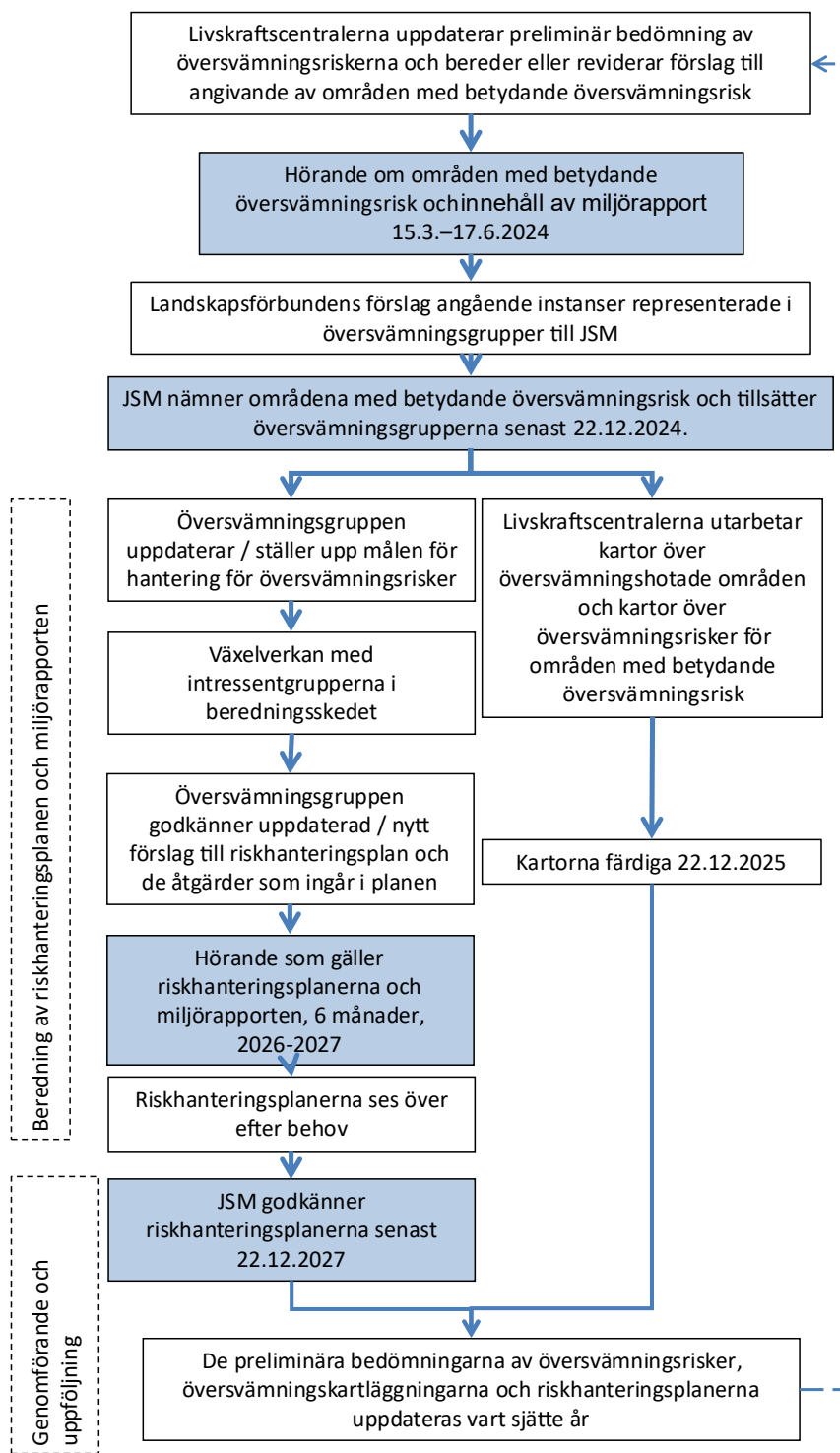
Planeringsprocessen med anknytning till hanteringen av översvämningsrisker består av tre huvudfaser: preliminär bedömning av översvämningsrisker, utarbetande av kartor över översvämningshotade områden och kartor över översvämningsrisker samt beredning av planer för hantering av översvämningsrisker. Varje fas omfattar samarbete med intressentgrupper samt berednings- och utredningsarbete vid Livskraftscentralen eller i översvämningsgruppen.

Livskraftscentralerna har bedömt översvämningsriskerna i Finland. Livskraftscentralernas förslag till avrinnings- och kustområden med betydande översvämningsrisk var föremål för hörande 15.3.2024-17.6.2024. Under hörandet hade kommunerna, verksamhetsutövarna och invånarna i området möjlighet att uttrycka sina åsikter om områdena med översvämningsrisk och grunderna för fastställandet av områdena. Livskraftscentralerna justerade sina förslag utifrån den erhållna responsen. Jord- och skogsbruksministeriet fastställde områdena med betydande översvämningsrisk i enlighet med Livskraftscentralernas förslag samt inrättade översvämningsgrupper för områdena med betydande översvämningsrisk 19.12.2024. För områdena med betydande översvämningsrisk har översvämningskartor uppdaterats. Kartorna visar vart översvämnningen kan breda ut sig och hurdana skador den kan förorsaka.

Kartan över översvämningshotade områden visar utbredningsområdet, vattendjupet samt vattenståndet för översvämnningar med olika stor sannolikhet.

I **kartor över översvämningsrisker** presenteras förutom informationen i kartan över översvämningshotade områden antalet invånare inom området, särskilda objekt, infrastruktur, miljörisikobjekt, kulturarvsobjekt och övriga nödvändiga uppgifter.

Faser för riskhanteringsplanering som gäller översvämningsrisker från vattendrag och från havet

Bild 3. De olika faserna i planeringen av hanteringen av riskerna för översvämningsrisker till följd av förhöjt vattenstånd i vattendrag eller förhöjt havsvattenstånd.

I planerna för hantering av översvämningsrisker presenteras de mål för hanteringen av översvämningsrisker som utarbetats tillsammans med översvämningsgruppen och intressentgrupperna samt åtgärderna för att förebygga och minska översvämningsriskerna. Åtgärderna syftar till att minska översvämningsens skadliga följder för människors hälsa och säkerhet, nödvändiga tjänster, livsviktiga samhällsfunktioner, miljön och kulturarvet. Hela riskhanteringskedjan från förebyggande av översvämningsrisker till efterhantering och ersättningar granskas, dvs. i planerna granskas bland annat prognostiseringen av översvämningsrisker och översvämningsvarningar samt planeringen av

markanvändningen och räddningsåtgärderna. Dessutom utreds behovet och möjligheterna att till exempel hålla kvar översvämningssvatten, utveckla regleringen av vattendraget eller genomföra rensningar och invallningar. Vid val av åtgärder har man så långt det är möjligt strävat efter att minska sannolikheten för översvämningar samt använda andra metoder för hantering av översvämningssrisker än sådana som är baserade på konstruktioner för översvämningsskydd.

När åtgärderna utreddes och valdes granskades metoden för hantering av översvämningssrisker ingående med beaktande av varje åtgärds nytta, kostnader och möjliga skadliga konsekvenser. Planeringen skedde i växelverkan med invånarna och verksamhetsutövarna i området samt intresseinstanser. Åtgärderna har samordnats med vattenvårdsåtgärderna.

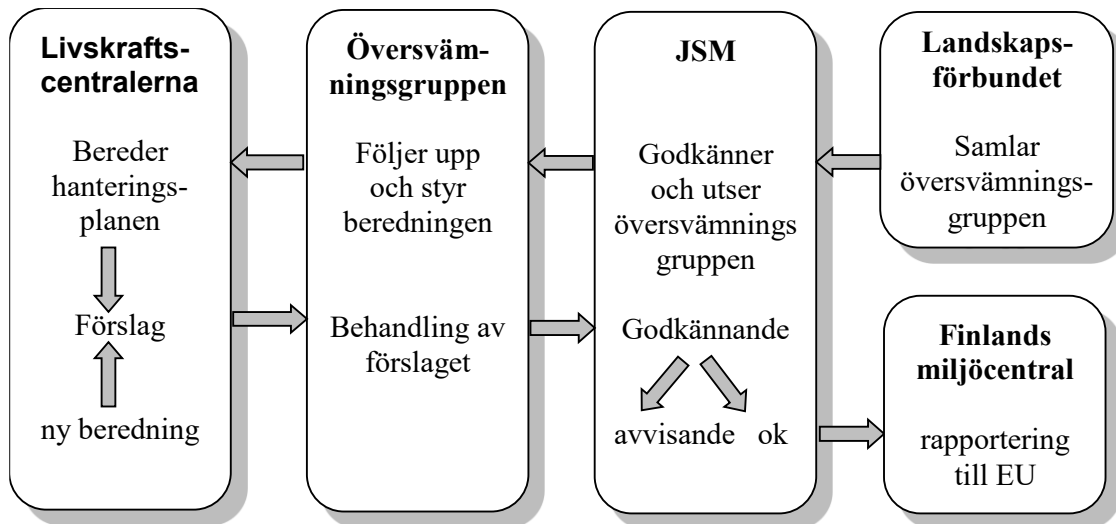
Åtgärderna som föreslås i hanteringsplanerna kan vara inriktade på ett område med betydande översvämningssrisk eller på hela planeringsområdet. Vid bedömningen av åtgärderna har det tagits hänsyn till minskning av översvämningssriskerna, natur- och socioekonomiska effekter, genomförbarhet och kostnader. I samband med beredningen av hanteringsplanerna görs en miljöbedömning i enlighet med lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005).

Översvämningssgruppen och dess uppgifter

För det myndighetssamarbete som behövs vid beredningen av hanteringsplanerna tillsatte jord- och skogsbruksministeriet den 19 december 2024 på förslag av de berörda landskapsförbunden översvämningssgrupper för de avrinningsområde och kustområden där det finns ett eller flera områden med betydande översvämningssrisk. I översvämningssgruppen finns representanter för landskapsförbunden, Livskraftscentralerna, kommunerna, räddningsväsendet samt övriga myndigheter och intresseinstanser. Översvämningssgruppens uppgift är att organisera samarbetet mellan myndigheterna samt att koppla andra myndigheter och intressenter till planeringen med hjälp av växelverkan. Översvämningssgruppen ställer upp målen för hanteringen av översvämningssrisker, behandlar de utredningar som behövs samt godkänner förslaget till hanteringsplan och de åtgärder som ingår i planen (Bild 4). Information om gruppernas medlemmar och mötesprotokollen kan läsas på internet <https://www.vesi.fi/tulvariskien-hallinta/>.

Översvämningssgruppernas uppgifter:

- Behandla de utredningar som har gjorts för riskhanteringsplanen;
- Uppställa målen för riskhanteringen
- Godkänna förslaget till en plan och till de åtgärder som ingår i planen.
- Etablera i de olika beredningsfaserna för riskhanteringsplanen tillräcklig växelverkan med myndigheter, näringsidkare, mark- och vattenägare, vattenanvändare och representanter för berörda organisationer.

Bild 4. Ansvar för uppgörandet av planen för hantering av översvämningsriskerna utifrån lagen om hantering av översvämningsrisker.

Var får jag ytterligare information om översvämningsrisker och deras hantering?

- Riskhanteringsplaner och vattenförvaltningsplaner: www.vesi.fi/trh
- Översvämningsskartor: www.vesi.fi/tulvakartat
- Vattensituation och prognoser: www.vesi.fi/sv/vattenlaget/
- Vad skall jag göra före och vid en översvämning? <https://www.vesi.fi/sv/temasida/med-temat-beredskap-infor-oversvamningar/>
- Översvämningsscentret: oversvamningscentret.fi
- Ytterligare information från regionens livskraftscentral, kommunerna och räddningsverken.
- Allmän rådgivning, kundtjänst för miljöfrågor 0295 256 921 (mån.–fre. kl. 9–14) eller kundservice.miljo@lvv.fi

Informationskällor

Lagen om hantering av översvämningsrisker (620/2010) 24.6.2010

Lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005) 8.4.2005.

Statsrådets förordning om hantering av översvämningsrisker (659/2010) 1.7.2010

Tulvariskityöryhmä. 2009. Tulvariskityöryhmän raportti. Maa- ja metsätalousministeriön työryhmämuistio 5/2009. Jord- och skogsbruksministeriet 26.03.2009. Tillgänglig: <http://mmm.fi/julkaisut/tyoryhmamuistiot> (tryckt), 978-952-453-476-5 (webbpublikation)